

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱՐԵԱՆ ՓՐԿԱԳԻՆԸ

... Եւ հեզեր գարիւնդ ի փրկութիւն տիեզերաց ...

ՇԱՐԱԿԱՆ

Այս բառերով կը փառադրէ Սրբազան Շարականազիրը խորհուրդը Սաշին որ, տիեզերքի՝ այսինքն՝ բովանդակ մարդկութեան բարոյական և հոգեկան կեանքի փրկութեան զօրեղ ապաւէնը եղած է դարերու երկայնքին անարդարութեան, առաւանդներու, շարժարաններու և դժբախտներու դիմաց բոլոր այն հաւատաւոր հոգիներուն որոնք հաւատացած են ու կը հաւատան դեռ այդ Սուրբ Արեան հեղուքին՝ արժէք և իմաստ տալու փրկագործութեան խորհուրդին ասդիք մահուան և անդիի յաւիտենական կեանքի իրականութեան: Արիւնիով դնուած է քրիստոնեայ մարդկութեան կեանքը և արիւնով փրկուած է ան մեղքի կապանքներէն: Արիւնը կեանքն իսկ է և առանց արեան կեանքը դատարկութիւն է լոկ, կեանք ունենալու և առաւել կեանք ունենալու ճամբարութիւնը արեան այդ հեղուքով պայմանաւոր է անխուսափելիօրէն: Եւ ի՞նչ արիւն է կեանքին կենսաւելիք, ուրեմն, զրիստոնեայ ժողովուրդները սեւեռաբիր պարտին կրել իրենց հոգիին խորը Սաշին վրայ հեղուած սուրբ արեան՝ մեղքն ու մահը Սաշափայտին վրայ բեւեռած Աստուածորդայն ձեռքերուն նորոգելու և արժեւորելու համար արժէքն ու իմաստը իրաւ կեանքին ու յաւիտենականութեան:

Մեր Ս. Եկեղեցւոյ մէջ, Սաշի սոսնքը ոչ միայն կը յաղթեցան Սաշեցեալին քաջութիւնը և փառքը, այլեւ անմկնկնիկ կերպով կը պատկերացնեն կարծես մեր ժողովուրդին ճակատագրին խաչը, և Ան այնքան

փառայեղ հանդիսաւորութեամբ կը կատարէ Սաշի սոսնակատարութիւնը և հայ Շարականազիր Հայրապետները այնքան զեղահիւս, այնքան սրտայոյզ և այնքան հոգեզրաւ քանաստեղծական ապրումներով յորինած են զանոնք որ ոչ միայն հաւատաւոր հոգիներ այլեւ անհաւատ կարծուած մարդիկ, երբ կ'եղանակաւորուին ու կ'երգուին կը տալաւորուին մեծապէս անոնցմէ, եկեղեցւոյ մէջ:

Մեր Տիրոջ Սաշին արեան հեղուքը ոչ միայն փրկագիրը եղած է մեր ժողովուրդին այլեւ մեր եռամեծ նախնիքները այնքան հանգիստութիւն տեսած են Սաշին խորհուրդին և քրիստոնէական կեանքին մէջ, և զայն ԶԵՅՈՒՆ ու ապաւին, զօրութիւն և քաջութիւն տեսած են Սաշի խորհուրդին մէջ, և տառապաղին կեանքը, աւերն ու արիւնը, կարծես թէ իրենց քրիստոնէական զաղափարին հետ շաղախուած, սերտ սիրով, անվկանդ հաւատքով և քաջութեամբ դիմակալած են չարի բոլոր մեքենայութիւնները և համբերութեամբ տարած տառապանքի սաստկութիւնները, ու այդ ամուր և անմեռ հաւատքը նախնեաց դարձած է այն անմկնկնի քաջութիւնը հաւատքին որ մեր ժողովուրդը՝ իր ճակատագրի դժխեմ, արիւնի ու աւերի, ջարդերու ու զաղթերու ու մահաւանդ իր արիւնոտ մարտիրոսագրութեան կամանաւոր ճամբաներու վրայ միշտ տեսած է հրաշալի երեւումը Ս. Սաշին որ իբրեւ ուրեւ հրեղէն առաջնորդած է զայն, արհաւիրքի ու զերուութեան իր անպատմելի ճակատագրի ուղիներուն վրայ:

Ու այսօր, Զատիկի Հինգերորդ Կիրակին որ նուիրուած է Սաշի երեւման հրաշալի դէպքին, ծաղուժ առած Երուսաղէմի Եկեղեցիէն, Զորբորդ դարու առաջին քառորդ

ԾԱՆՈԹ.— Քաղաք խոռուած 23 Մայիս 1965, Երեւանի Ս. Սաշի տօնին առիթով և ճայնասփռուած Ամմանի և Երուսաղէմի Հայկական Ռատիօկայանէն:

դին, որուն ականատես եղած է Ս. Կիրեղ Հայրապետը և Երուսաղէմի բովանդակ ժողովուրդը, այդ Սաշանման լուսնային երեւոյթը որ Գողգոթայի վրայ կը պարզուի ժամերով ու պատմական աղջ դրուակը՝ մասնաւոր նշանակով մը կը պատմադրէ՝ Կոստանդ. Բ. Քաղաւորին զայն հաւատքի ու քրիստոնէական ճշմարտութեան մէջ ամբալնելու համար։ Ու այդ թուղթը թարգմանուած է և կը կարգադրուի Անդաստանի աստեղ։

Ս. Սաշի այս հրաշալի երեւումը առիթ է անշուշտ, որ, մենք ալ անդրադառնանք այն բաղձաթիւ Սաշի հրեղէն սիններու երեւումներուն որոնք մեր ժողովուրդի ճակատագրի ճամբաներու վրայ առաջնորդ աստղը եղան մեր տառապանքի ու չարչարանքի օրերուն։ Չարչարանքներու ու դելարանքներու և խոր վիրապնդու սարսափին մուայը յաճախ մթաղանձ է մեր ժողովուրդին հոգեկան փառքերը, բայց, միջին դեռանքներէ, հրապարակապէս աղատուած են և մեր հաւատքին հայրը, «Առաքաւուն հոգեւոյ մերոց», Ս. Գրիգոր անմահութեան և Սաշի խորհուրդին սեւեռաբիր և սպառազինուած Աստուածորդւոյն արեան Ս. Հեղուժով, կ'ելլէ վերապէն ու Արքան ու Արքայադունդները, բանակն ու հայ ժողովուրդը ամբողջ կը դարձնէ քրիստոնէական հաւատքին ու լոյսին, պետականօրէն Արեւելի մէջ կազմելով առաջին քրիստոնէայ թագաւորութիւնը և ազգը։ Այնուհետեւ, Ս. Սաշակ և Ս. Մեսրոպ, եռամեծ մեր նախնիքը, անդուէ և անդադրուով ճիշդերով ամբողջ Աստուածաշունչը, զիրի գիւտէն վերջ, կը թարգմանեն ղսկեղէնիկ մեր լեզուին որպէսզի հայ ժողովուրդը հաղորդուի Աստուածային ճշմարտութեան և կեանքի Աստուածային պատգամներուն իր Մեծաաւանջ լեզուին տոնմիկ բարբառով։

Մեծահաւատ և երաստաշատ մեր համաճարեղ հայրապետներն ու վարդապետները, Ս. Սաշը ունէին իբրեւ պարծանքի, պատուի ու փառքի նշան և անով խաչուած էին աշխարհին և աշխարհին համար, Պօղոս մեծ առաքելային նման։ Ու Սաշի պարծանքն ու պաշտելութեան այդ ոգին չէ որ այսօր, Յիսուս տարիներ վերջ, ցեղասպանութեան անմարդկային ծրագիրէն վերջ, տակաւին

դոյութիւն ունի մեր մայրենի հողը և ուր մեր ժողովուրդի հանճարեղ ու համաշխարհային համբաւին տիրացած մեր աշխրական ու ստեղծագործ ժողովուրդի փոփոխութիւնը իստուով կը փայլի և կը վերաշինեն մեր հայրենի տունը՝ արուեստի ու գեղարուեստի, ճարտարապետութեան և ճարտարարուեստի հրաշալիքներով։ Ու միթէ նոյն ճիշդն ու ջանքը և իմաստութիւնը չէ հայ ժողովուրդին՝ որ արեան ճապաղէքներով ոտոգուած արեւելիքի անապատներուն մէջ, իբրեւ հայ սփիւռք, կը կերտէ իր ապագան՝ պահելով իր մեծաաւանջ լեզուն, ազգային զոյլութիւնը և փրկութեան լատար եղող Հայաստանայ Ս. Եկեղեցին, պայծառ ու անաղտ, ու ի հեծուկս, իր թշնամիին ցեղասպանութեան ոճրային մեքենայութեան, կ'արժանանայ այսօրուան ժարդաւոր ու հիւրընկալ ժողովուրդներու զնահատանքին և հաւատարմական զգացումներուն իր մեծաներէցութեան, աշխատասիրութեան ու իմաստութեան համար, իր ապագան կերտելու և հիւրընկալ ժողովուրդներու բարեբն ստատարած ըլլալու նիւթական ու բարոյական օժանդակութեամբ։

Շատ քիչ մեծ ազգեր և պետութիւններ հետախաղաղ դադրած են այսօր, գոյութիւն ունենալ աշխարհի վրայ, կայ սահմանք ցեղ մը քիչ թիւով, բարձրագոյն արդարութեան դատաւճիռով, ռազմական իր դիրքին և մեծ ազգերու իրերամարտ դիմադրողութեան մեքենայութեան աննպաստ դատաւորութեամբ օր մը, դադարի ու տարադիմելի ընդադրային վայրագութեան, մեղկութեան և անատակութեան ապարժանիքներու հետեւանքով, և սակայն, պիտի ապրի ու կոյատեւէ յաւիտօրէն հայ ժողովուրդը լուսաւոր և մաշլլ երկինքներու ներքեւ իսկ տառապանքի ու չարչարանքներու, մարտիրոսագործութեան և հալածանքներու ի հեծուկս, քանի որ ունի անմեռ ու անմահ հաւատքը իր պապերուն և Սաշի խորհուրդին՝ հեղուած տիեզերքի թարգմանութեան և իր փրկութեան համար։

ՀԱՅՐԻԿ ԱՐՔԵՊՍ.